DZIENNIK DEPARTAMENTOWY KRAKOWSKI.

Nro 42.

Dnia 18go Marca Roku 1813.

Prefekt Departamentu Krakowskiego

Rada ogólna lekarska powodowana troskliwością bronienia, ile bydź może szerzeniu się panuiącey teraz w niektórych okolicach choroby, gorączki nerwowey, przepisała stosowne do tego celu szrodki i te przez Gazety kraiowe ogłosiła. Prefekt czuiąc ile upowszechnienie tych szrodków przyczynić się może do zasłonienia i ratunku osob, którym okoliczności Rady Medyków zasiągać niedozwalaią, polecił obwieszczenie poniżey znayduiące się w Dzienniku Departamentowym umieścić. Że zaś Ur: Ur: Woyci i JPP. Burmistrze niemniey wszyscy umieiętność czytania posiadaiący, obeznaymieniem pospolstwa z przepisami, do tak zbawiennego celu dążącemi, skwapliwie zaymą się, znane szlachetne uczucia Obywateli Departamentu Krakowskiego wątpić Prefektowi niedozwalaią.

w Krakowie dnia 15go Marca 1813 Roku.

Wodzicki Prefekt.

Wroński S. G.

Obwieszczenie.

Gdy gorączka, pospolicie zgniłą, od Lekarzy zaś nerwową zwana, tak na prowincyi, iako też w mieście tuteyszym, coraz bardziey panować zaczyna; Rada ogólna Lekarska ma sobie za powinność udzielić publiczności niektóre przepisy, maiące za cel: bronienie się ile bydź może, tak często śmiertelney, a zawsze niebezpieczney chorobie, i iak się zachować w początku teyże.

Nie podpada żadney wątpliwości, iż choroba ta, mimo częstych przypadków, gdzie się sama z siebie rozwiia, naycześciey przez zarażenie, innym udzielaną bywa i że toż udzielanie wymaga przytomney skłonności do nieyże; przyrodzoną zaś do niey skłonność ma wiek młody od roku 8. do 30 Utworzoną ona bywa przez wszystko to, co w ogólności mowiąc, ciało osłabić może, a szczególniey, przez zbyteczne trudy, wszelkie zbytki, nieprzyiemne poruszenia duszy, iakiemi są: zmartwienie, zgryzota, boiaźń, i t. d. Ztąd tedy wypadaią następuiące przepisy:

1mo Pod czas panowania tey choroby, trzeba się pilnie strzedz wszystkiego, co ciało osłabić może, nie zbytkować zatem w iedzeniu, trunkach i t. d. nie przepędzać nocy bezsennie, na rozrywkach, oddalać ile można wszystkie smutne myśli, staraiąc się o wesoły humor.

2do Utrzymywać ciało w przyzwoitey czynności, przez zdrowe pokarmy, szczególniey mięsne i iarzyny, iako też świeże ryby; wystrzegać się ciężkich, iakiemi są: mączne i tłuste potrawy, ser, &c. Mierne używanie wina, wodki, dobrego piwa, ostrych rzeczy, iako to: chrzanu, czosnku, cebuli musztardy i różnych korzeni, osobliwie imbieru i Angielskiego ziela: iest bardzo pożyteczne. Dobrze iest także co rano kilka ziarn jałowcu, (6. do 8.) zgryść, i połknąć.

3tio Szczególniey ważnym też iest, utrzymywanie czystości skory, przez częste odmienianie bielizny suchey, przez obmywanie ciała wodą zimną, przez rozścieranie flanelą, przez codzienną mierną agitacyą w świeżym powietrzu.

4to W pokoiach i izbach utrzymywać trzeba suche i czyste powietrze, przez codzienne wietrzenie, przez oddalenie prędkie wszelkich nieczystości, przez palenie ognia na kominie.

5to Nayważnieyszym przy tem iest punktem nie wystawiać się bez potrzeby na zarazę, zatem kto nie iest potrzebnym do usługi chorych, niech do takowych się nie zbliża, a przynaymniey, niech nie siada na ich łożku, niech nie całuie, za ręce nie trzyma. Lecz nie tylko blizkość chorych, ale też i już do zdrowia przychodzących, iako też dotykanie się rzeczy, które im służyły w chorobie, iest niebespieczne.

6to Osoby, które są potrzebnemi około takowych chorych, niepowinny się do nichże zbliżać na czczo, ale zawsze pierwey cokolwiek ziadłszy, wina, lub wodki wypić. Przy łożku chorego powinny ocet tęgi wąchać, nos często wycierać, a ślinę spluwać, usta octem z wodą zimną zmieszanym, często płukać, a ręce obmywać, iałowiec, lub tatarakowy korzeń gryść. Palenie tytuniu tym, którzy do tego są przyzwyczaieni, pod czas bawienia u takowych chorych, iest bardzo pozyteczne. Do posługi takowych wypada zatem brać tylko ludzi takich, którzy już nie są młodemi, albo którzy już przywykli do podobnych wyziewow.

7mo W mieyscu, gdzie chory leży, trzeba, z ostrożnością, by onegoż nie zaziębić, powietrze, przez otwieranie codziennie okna, lub okienka, czyścić; tudzież przez kadzenie octem, wylanym na rozpaloną cegłę, lub kamień, lecz nie na żelazo, przez codzienne zamiatanie, wynoszenie wszelkich nieczystości. Wszelkie chusty brudne, powinny bydź natychmiast z izby wynoszone i w zimną wodę wrzucane. Między środkami zapobiegaiącemi zarażeniu iest naypewnieyszym, kadzenie nakwasem solnym, które się następuiącym sposobem uskutecznia:

Bierze się soli kuchenney $6\frac{1}{2}$ łota. Manganezu w proszku $1\frac{1}{2}$. łota To się w naczyniu glinianem, lub porcellanowem miesza z wodą, a do tey mieszaniny dolewa się kroplami zwolna 4ry łuty kwasu siarczanego, poczem zamiesza się wszystko pręcikiem szklanym, postawi się w środku izby, z czego oddziela się zaraz para ostra, maiąca własność niszczenia iadu zaraźliwego. Takie kadzenie powinno bydź codziennie powtarzane: lecz tmo, gdy chory cierpi kaszel, lub zaduszenie, takowego używać nie można w cale, albo przynaymniey nie trzeba się zbliżać z naczyniem ku choremu.

mu. 2do Osoby, które słabe piersi maią, nie powinny się znaydować w izbie pod czas kadzenia, lub krotko po tymże. 3tio Ile można oddalić, trzeba pod ten czas metaliczne sprzęty, gdyż one swoy blask od teyże pary tracą. Srodek ten, iest nader ważny, dla ratowania włościan od zarazy, by chałupy, w które tak często chory żołnierz śmierć przynosi, nim wykadzone były.

8vo W przypadku śmierci takiego chorego, trzeba:

a) Wszystko to, co on miał około siebie i co wyprane bydź może, w zimną wodę wrzucać, i w niey wyprać, gdyż zimno szczególnie ten jad takoż niszczy.

b) Drewniane, blaszane, szklane i inne sprzęty, trzeba zimną wodą obmyć.

c) Gmach, w którym chory leżał, trzeba przez dni kilka przewietrzać, ściany i podłogi, ieżeli bydź może, zmyć i powyżey przepisanym środkiem gmach cały wykadzić. Pierwsze zaś naylepiey spalić.

O zachowaniu się w początku choroby.

1mo Skoro w tych czasach kto poczuie zimno przemiiaiące z rozpaleniem, ból głowy, krzyża, zemdlenie nóg, może to bydź przemiiaiąca febra katarowa, albo też początek gorączki nerwowey. Pierwsza tu iest rzecz, oddalić wszelką boiaźń, by przez to nie powiększyć choroby. Gorączka nerwowa w ogólności mowiąc, nie iest tak niebezpieczną, zazwyczay tylko zaniedbanie, lub używanie szkodliwych środkow, sprawuie onęż niebezpieczną. Nim rady Lekarza zasięgnąć można, używać trzeba obficie letniego napoiu kwaskowatego, iakiem iest: herbata, rumianek, bzowy lub lipowy kwiat z cytryną, octem, winem Francuzkiem lub Reńskim, mocząc nogi w wolney wodzie, do którey dodać popiołu lub soli; gdy mocny ból głowy iest, przykładać na nią zimną wodę lub ocet.

2do Wystrzegać się wszelkich szkodliwych środków, szczególniey krwie puszczenia i lekarstw laxuiących.

3tio Gdyby na początku iakowy był apetyt, nie używać iednak żadnego pokarmu gęstego, lecz tylko ieść rosoł, polewkę z piwa kleiek.

4to W przypadku, gdyby nie można zasięgnąć rady prawdziwego Lekarza,

zostawić naturze; pić tylko zadosyć, podług pragnienia, powyższych napoiow, żywić się rosołem, kleikiem i polewką, obmywać całe ciało kilka razy przez dzień wodą letnią, z wodką lub octem.

w Warszawie dnia 4. Lutego 1813.

Wolf, d' Hirschfeld, Czekierski, Brandt, Speth, Celiński.

Prefekt Departamentu Krakowskiego

Podaie do publiczney wiadomości, iż W: Hypolit Rogowski dotychczasowy zastępca Podprefekta powiatu Krzeszowickiego, Podprefektem tegoż powiatu podług Dekretu J. Król: Mci tu poniżey umieszczonego nominowanym został.

Krakow dnia 9 *Marca* 1813.

Wodzicki Prefekt
Wroński S. G.

Wypis z Protokółu Sekretaryatu Stanu

w Pałacu Naszym w Drezdnie dnia 8. Mca Lutego 1813 roku

FREDERYK AUGUST

z Bożey Łaski Król Saski Xiążę Warsz: &c. &c.

Na przedstawienie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 1go Lutego 1813 mianowaliśmy i mianuiemy:

Podprefektem Powiatu Krzeszowickiego P. Hypolita Rogowskiego, a to w mieysce P. Lebowskiego, na tenże sam urząd do Powiatu Krakowskiego przeniesionego.

Mi-

Minister Spraw Wewnętrznych dopiero rzeczonego na wskazane urzędowanie wezwie, w niem installować będzie Ji niniyszą nominacyą ogłosi.

(podpisano) FREDERYK AUGUST

przez Króla
Minister Sekretarz Stanu
Stan: Breza

Zgodno z Oryginałem
Minister Spraw Wewnętrznych,
T. Mostowski

(LS)

Zgodno z Oryginałem
Minister Sekretarz Stanu
(podpis:) Stan: Breza

List Gończy

Za zbiegami rożney broni, których WW. Podprefekci, W. Prezydent Municypalności M. W. H. Krakowa, UUr: Woyci i JPP. Burmistrze sledzić i po schwytaniu pod mocną strażą do właściwey Kommendy, pod ostrością kar na ukrywaiących dezerterow przepisanych, odstawić są obowiązani.

w Krakowie dnia 16 *Marca* 1813 *R.*

Wodzicki Prefekt
Wroński S.G.

2284 *Nayderski Szymon* rodem z wsi Jędrzynek, lat 20 maiący, wzrostu stop 5. cali 7½, religii katolickiey, z professyi Garbarz, stanu wolnego, twarzy ściągłey, oczow siwych, nosa zadartego, włosow iasnych, powołany z gminy Sławkow Powiatu Olkuskiego do korpusu Saperow z tegoż zbiegł.

Surley Bartłomiey rodem z wsi Sokolina, lat 28 liczący, miary stop 5. cali 11½, religii Rzymsko - katolickiey, rolnik, żonaty, twarzy ściągłey, oczow czarnych, nosa dużego, włosow czarnych, powołany z gminy Chrzanow, parafii Sokolina Powiatu Szkalbmierskiego do Saperow, zbiegł.

Pęcek Tomasz rodem z wsi Sobieseki, ma lat 20, miary stop 5. cali 7, religii rzymsko katolickiey, z professyi Krawiec, stanu wolnego, twarzy ściągłey oczow ciemnych, nosa miernego, włosow ciemnych, powołany z gminy Sobieseki Powiatu Olkuskiego do korpusu Saperow.

Lubański Stanisław rodem z miasteczka Kromołow, ma lat 27, miary stop 5. cali 7. religii rzymsko-katolickiey, z profeſsy Krawiec, żonaty, twarzy ściągłey, oczow siwych, nosa małego, włosow blond, powołany z gminy Kromołowa Powiatu Pilickiego do korpusu Saperow.

2263 Zbiegli popisowi z Pułka 6go Jazdy

Jan Podgórski, z gminy Dąbrow, twarzy ściągłey, oczow ciemnych, nosa szerokiego, włosow ciemnych.

Franciszek Muzyk z gminy Woli Kalinowskiey, twarzy okrągłey, oczow siwych, nosa grubego, włosow iasnych.

Franciszek Matłok z gminy Grzegorzowice, twarzy pełney, oczow piwnych, nosa grubego, włosow ciemno blond.

Michał Niemiec z gminy Żurada, twarzy pociągłey, oczow ciemnych, nosa ściągłego, włosow ciemnych.

Jan Piątek z gminy Żurada, twarzy pociągłey, oczow siwych, nosa ściągłego, włosow iasnych.

Sylwester Moszciurek z gminy Piaskowa Skała, twarzy pełney, oczow siwych, nosa miernego, włosow ciemnych.

Tomasz Biesiada z gminy Łany, twarzy ściągłey, oczow ciemnych, nosa długiego, włosow ciemno blond.

8. Kazmierz Podlański z gminy Będzin, twarzy ściągłey, oczow ciemnych, nosa małego, włosow ciemnych. Wszyscy z Powiatu Olkuskiego zamieszkali.

2646 Dezertery od Szwadronu posiłkowego Pułku 2go Jazdy

Stopień	Imiona	Nazwiska	z Gminy	Powiatu
Pikinier	Szymon	Piotrowski	Tyńca	Jędrzeiowskiego
-	Jan	Kołodziey	Bracijawka	Olkuskiego.
-	Michał	Zak	--	--
-	Jakob	Kmieć	Wielka Wieś	Krakowskiego
-	Woyciech	Tarnowski	Miasto Krakow	--
-	Stanisław	Jantosz	Sudałow	Jędrzeiowskiego
-	Andrzey	Kreſsa	Niedźwiedź	Hebdowskiego
-	Sebastyan	Konturczyk	Miasto Krakow	Krakowskiego

Stopień	Imiona	Nazwiska	z Gminy	Powiatu
Pikinier	Franciszek	Michalski	Jedrzeiow	Jędrzeiowskiego
-	Michał	Jędrzeyczyk	Kosocice	Krakowskiego
-	Karol	Cichy	Klimentow	Hebdowskiego
-	Michał	Bień	Skalmierz	Szkalmiersk: z koniem
-	Klemens	Król	Przyłęcz	Krakowskiego
-	Jan	Konofal	Stara	Jędrzeiowskiego
-	Szymon	Turkowicz	Skraniow	--
-	Mateusz	Sarnaka	Siewierz	Lelowskiego
-	Marcin	Janczyk	Przywoz	Krakowskiego
-	Michał	Suchosz	Krzykawka	Olkuskiego
-	Michał	Ziarkowski	Kobylany	Krakowsk: z koniem
-	Felix	Sroczyński	Jangrot	Olkuskiego
-	Dominik	Studzizba	Trzebinia	Krzeszowickiego
-	Franciszek	Zubrzycki	Jędrzeiow	Jędrzeiowskiego
-	Andrzey	Banaś	Szarbia	Szkalmierskiego
-	Wawrzeniec	Sędziak	Sklary	Olkuskiego
-	Joachim	Krysztofik	Brasław	Jędrzeiowskiego
-	Jakob	Gryzek	Porąbka	Olkuskiego
-	Piotr	Nędza	Tuczno Baba	Olkuskiego.

Obwieszczenie

Zawiadomia się ninieyszym, iż w dniu 24 b. m. i r. w Urzędzie Komory Celney w Krakowie, od 9. godziny rano, 4 Cent: kawy, podług życzenia licytuiących, częściami, za gotową courant monetę sprzedawane będą. Pretendentow więc do zakupienia takowey, na wyżey rzeczony termin Komora zaprasza.

Krakow dnia 11 Marca 1813.

(L.S.) *Kislański Strzelecki*

Za zgodność

Kislański.